

LISTA 2

1) Fie $(G, \cdot)$ un grup. Să se arate că reuniunea a două subgrupuri ale lui $(G, \cdot)$ este un subgrup al lui $(G, \cdot)$ dacă și numai dacă unul dintre ele este inclus în celălalt. Să se deducă de aici că G nu poate fi scris $G = H_1 \cup H_2$ unde H_1 și H_2 sunt subgrupuri ale lui G diferite de G .

2) Fie M o mulțime. Să se arate că dacă $|M| \geq 3$ atunci centrul grupului $(S_M, \circ)$ al permutărilor lui M este format doar din funcția identică.

3) Fie $K \in \{\mathbb{Q}, \mathbb{R}, \mathbb{C}\}$ și $M_n(K)$ mulțimea matricelor pătrate de ordinul n cu elemente din K , iar

$$GL_n(K) = \{A \in M_n(K) \mid \det A \neq 0\}, \quad SL_n(K) = \{A \in M_n(K) \mid \det A = 1\}.$$

Să se arate că:

i) $(M_n(K), \cdot)$ este un monoid necomutativ pentru $n > 1$. Este $(M_n(K), \cdot)$ grup?

ii) $GL_n(K)$ este o parte stabilă a lui $(M_n(K), \cdot)$ și $(GL_n(K), \cdot)$ este un grup numit *grupul general liniar* de gradul n peste K .

iii) $(GL_n(K), \cdot)$ are (pentru $n \geq 1$) un subgrup izomorf cu $(K^*, \cdot)$.

iv) $(GL_2(\mathbb{R}), \cdot)$ are un subgrup izomorf cu $(\mathbb{C}^*, \cdot)$.

v) $SL_n(K)$ este un subgrup al lui $GL_n(K)$.

4) Fie $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$, $K \in \{\mathbb{Q}, \mathbb{R}, \mathbb{C}\}$ și $GL_n(K)$ grupul general liniar de gradul n peste K . Să se arate că $Z(GL_n(K)) = \{aI_n \mid a \in K^*\}$, unde $Z(GL_n(K))$ este centrul grupului $GL_n(K)$, iar I_n este matricea unitate.

5) Fie $GL_n(\mathbb{Z}) = \{A \in M_n(\mathbb{Z}) \mid \det A \in \{-1, 1\}\}$ și $SL_n(\mathbb{Z}) = \{A \in M_n(\mathbb{Z}) \mid \det A = 1\}$.

Să se arate că:

i) $GL_n(\mathbb{Z})$ este un subgrup al lui $(GL_n(\mathbb{Q}), \cdot)$;

ii) grupul $(GL_n(\mathbb{Z}), \cdot)$ este infinit dacă $n > 1$;

iii) subgrupul lui $(GL_2(\mathbb{Z}), \cdot)$ generat de $\begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ este izomorf cu $(\mathbb{Z}, +)$;

iv) $SL_n(\mathbb{Z})$ este un subgrup al lui $GL_n(\mathbb{Z})$.

6) Fie $n \in \mathbb{N}^*$. Să se arate că grupul $(GL_n(\mathbb{Z}), \cdot)$ are un subgrup izomorf cu grupul $(S_n, \circ)$ al permutărilor unei mulțimi cu n elemente, adică $(S_n, \circ)$ se scufundă izomorf în $(GL_n(\mathbb{Z}), \cdot)$.

7) Fie $n \in \mathbb{Z}$ și $n\mathbb{Z} = \{nk \mid k \in \mathbb{Z}\}$. Să se arate că:

i) $n\mathbb{Z}$ este subgrup al lui $(\mathbb{Z}, +)$;

ii) $n\mathbb{Z} \subseteq m\mathbb{Z}$ dacă și numai dacă $m|n$ (m divide pe n);

iii) pentru orice subgrup H al lui $(\mathbb{Z}, +)$ există un unic $n \in \mathbb{N}$ astfel încât $H = n\mathbb{Z}$;

iv) grupul $(\mathbb{Z}, +)$ este izomorf cu orice subgrup al său diferit de $\{0\}$;

v) $m\mathbb{Z} \cap n\mathbb{Z} = [m, n]\mathbb{Z}$ și $m\mathbb{Z} + n\mathbb{Z} = (m, n)\mathbb{Z}$ (unde (m, n) și $[m, n]$ sunt c.m.m.d.c., respectiv c.m.m.m.c. al lui m și n).

8) Fie $n \in \mathbb{N}^*$ și $U_n = \{\varepsilon \mid \varepsilon^n = 1\}$. Să se arate că U_n este un subgrup ciclic al lui $(\mathbb{C}^*, \cdot)$ (numit *grupul rădăcinilor de ordinul n ale unității*) și că orice grup ciclic de ordinul n este izomorf cu $(U_n, \cdot)$.

9) Fie

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & -1 \end{pmatrix}.$$

Să se arate că în $(GL_2(\mathbb{Z}), \cdot)$ avem $\text{ord}A = 4$, $\text{ord}B = 3$ și $\text{ord}(AB) = \infty$.

10) Fie $(G, \cdot)$ un grup și $t(G) = \{x \in G \mid \text{ord}x < \infty\}$. Să se arate că:

i) dacă $(G, \cdot)$ este abelian atunci $t(G)$ este un subgrup al lui G (numit *partea de torsiune* a lui G);

ii) dacă $(G, \cdot)$ este necomutativ atunci $t(G)$ nu este, în general, un subgrup în G ;

iii) $(G \setminus t(G)) \cup \{1\}$ nu este, în general, subgrup (nici chiar în caz abelian);

iv) dacă $\emptyset \neq H \subseteq t(G)$ atunci H este un subgrup în G dacă și numai dacă

$$(*) \quad h_1, h_2 \in H \Rightarrow h_1 h_2 \in H;$$

v) dacă $(G, \cdot)$ este finit și $\emptyset \neq H \subseteq G$ atunci H este un subgrup în G dacă și numai dacă verifică pe $(*)$.